

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Péberecs, József királyi herceg-utca 1.
(Sika-bérház.) — Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRTI ÚJSÁG

Előfizetési ár: havonta 12.50 pengő,
negyedévre 37.50 pengő. Egyes szám
ára hétköznap 50, vasárnap 70 fillér.

Szabadságot, egyenlőséget

Várunk a magyar történelem egyik legnagyobb március 15-ikétől. Szeretnénk Petőfi Sándor, Kossuth Lajos szellemét nemcsak idézni erre a legnagyobb magyar szabadságünnepre, hanem kívánjuk, hogy hallassák szavukat, sőt ami mindennél fontosabb: szerezzék végre érvényt az 1848-as követeléseiknek.

Új márciusat kívánunk, új szabadságot, nem mondvasínáltat, hanem igazit.

A cselekedetek márciusát várjuk. Évszázad óta beszélnek, szép karéneket adnak elő március 15-én, szavalnak több-kevesebb megértéssel az iránt, amit a nagy költő megírt és kevés megértéssel a nép kívánságával szemben.

Csaknem mind meggyőződés nélküli szavalások voltak. Nem általánosítottunk. Volt sok, amelyben meggyőző erő nyilatkozott meg, sőt meggyőződés is esengett ki.

Cselekedetek azonban sohasem követték a március 15-ikét. Most ezt várjuk!

Érezzük, hogy más szelek fújnak. Más idők járnak. Történelmi események fejlődnek ki körülöttünk. Ország és nemzet állt a sár szélén, megállt, megfordult, feltámadt. Nem mindennapi esemény.

Megrázza az ember lelkét sok minden, ami történik körülötte. Felvillanyozza, tettekre indítja. Izmai feszülnek. Tenni szeretne. Valami nagyot, méltót ehhez a mai forrongó időhöz.

Forradalmak törtek ki, egyenként bent a lélek mélyében. Utcai harc és tüntetések nélkül. Annál feszítőbben érezzük, hogy nagy dolgok tanui vagyunk.

Ezért szeretnénk látni valami hatalmasat, ami még nem volt ebben az országban, amit ez a nép még nem élt át. Maradéktalan szabadságot mindenki számára. Igazi szabadságot, nem színpadi, nem talmit, nem festett. Olyan szabadságot, amely nemcsak a nekik, de nekem is jogokat biztosít. Jogot az élethez, a fejlődéshez.

És egyenlőséget! Olyan egyenlőséget, amilyen eddig még sohasem volt. Egyenlő öklöt a bűnösök számára. Nemcsak a kis bűnösöket agyonverni a cirkuszban, hanem a nagy bűnösök számára is ugyanazt a börtönt kinyitni. Hadd érezzük már egyszer, hogy az igazságszolgáltatásban nincs különbség.

Bizonyítsák be az új márciusi szabadságban, hogy aki jó volt fasisztának, nyilaskeresztnek, az nem lehet jó ma kisgazda, kommunista, vagy szocialista pártinak, akárhogyan magyarázzák és szépítik a tettet. Elhisszük, hogy megbánta, amit tett. De megbánta a sokezer kisebb intelligenciával bíró magyar is. Egyenlőséget tehát a

Három irányban feltartóztatlanul nyomul előre a Vörös Hadsereg

Szovjet csapatok Danzigtól délkeletre számos helységet elfoglaltak - A németek nagy veszteségei ellenére tovább tart a harc a Balatontól keletre

Brit csapatok Frankfurt előtt állanak

Pusztító szövetséges légitámadások a Ruhr-vidéken - 2000 tonna bomba hullott egy éjszaka Osaka japán városra

Hitler önvallomása: „A sors ellenünk fordult. Hogy mi vár ránk, azt abból látjuk ami keleten és nyugaton történik!”

Moszkva, március 14. (MTI) Március 13-án Danzigtól délkeletre a Vízitúra keleti partja mentén északi irányban és Gdynia városától északnyugatra csapataink támadó harcainak eredményeképpen elfoglaltak több helységet. Március 11-én ebben a körzetben ezernél több német katonát és tisztet ejtettek foglyul. Az 1. belorusziai arcvonalunk csapatai a Küstrin város és erőd-nél vívott harcban háromezernél több német katonát és tisztet ejtettek foglyul, fogságba került a helyőrség parancsnoka is, Krüger ezredes, törzskaróval együtt. Magyarországon a Balatontól északkeletre és keletre a németek hatalmas veszteségei ellenére nagy páncélos és gyalogos erővel folytatták támadásaikat. Március 12-én ebben a körzetben tüzéségi tűzzel elpusztítottunk 45 német harcokocsi és rohamlőveget. Aknamezőinken felrobant, illetve megsérült ezenkívül még 50 ellenséges harcokocsi és rohamlőveg. Az arcvonal többi szakaszán felderítő tevékenység és számos ponton helyi jelentőségű harcok folytak. Március 12-én az egész arcvonalon megromlottunk 124 német harcokocsi és rohamlőveget. Légi harcokban és lövelőhárító áruvünk tüzeiben lefőtük az ellenség 9 repülőgépét.

A REMAGENI HIDFŐ A LUFTWAFFE TEMETŐJÉVÉ VÁLIK

London, március 14. (MTI) Harctéri jelentés szerint a németek száz repülőgépet dobtak harcra, melyből legalább 41-et lelőttek a szövetségesek. Sok további gép súlyosan megrongálódott és valószínűleg a német vonalak mögött zuhantak le. Az erdőárny 27:4 a szövetségesek javára. 2700 szövetséges repülőgép arcvonalmozgást német célpontokat támadott. A remageni hidfő támadó gépek között több lég-lökéses gép is résztvevő a támadásban. A remageni hidfő gyors ütemben a Luftwaffe temetőjévé válik, vagy helyesebben annak a

bűntetésben vagy a bocsánatban. Nincs tehát más kívánságunk március 15-én, csak annyi: igazi,

csontváznak a temetőjévé, mely a Luftwaffe képviseli — írja egy szövetséges haditudósító harctéri jelentésében. A német légi támadások nem tudták megakadályozni a szövetséges hadianyag és katonaság átözlését a Ludendorff-hídon és további másfél km-t előnyomultak a brit csapatok. Tegnap este már csak 3 km-re voltak a Köln—Frankfurt közötti országúttól. Az amerikai 3. hadsereg tegnap Koblenztől délnyugatra egyedül 6500 foglyot ejtett, hozzá teszi a jelentés, hogy még nem számolták össze az összes hadifoglyot. Amerikai csapatok tovább folytatták előnyomulásukat a Mosel-mentén és összeszerítették a német terepszakot, amely mindössze 6 km. széles. Tegnap nyilvánosságra hozták, hogy szövetséges részből Duisburgtól északra átkelt egy őrszázad a Rajná és mintán erős német ellenállásba ütközött, visszalért. A németek is küldtek át egy erősebb köteléket a folyón, ez azonban nem tért vissza. A helyzet a rainai arcvonalon még feszültebbé vált.

BRIT BOMBÁZÓK TÁMADTÁK A RUHR-VIDÉKET — BARMEN FÜSTÖLGŐ ROMHALMAZZÁ VÁLT

London, március 14. (MTI) Az angol légi erő az éjszaka folytatta támadását Németország ellen és ismét a Ruhr-vidéket támadta. Moszkvitok az éjjel ismét Berlint bombázták, 22-én éjjel 22-szer. A Ruhr-vidéken egy újabb közlekedési csomópont, Barman vált néma füstölő romhalmazzá. Az útvonalakait a szövetséges légi haderő támadásai eltorlaszolták. Az angol bombázók brit csehszlovák és lengyel vadászrepülő kíséretében repültek. Olaszországból felszálló amerikai Liberátorok és repülőgépek Dél-Németországban Regensburg katonai célpontjára csapott le. Vasúti célpontokat bombáztak Regensburg, München és Ausztria városainban. Olaszországban brit nehéz bombázók a Brenner-vonalat támad-

valódi szabadságot, egyenlőséget és cselekedeteket a magyar népért!

ták, amely a felderítők felvételeinek tanúsága szerint legalább 7 ponton van eltorlaszolva. Az 5. hadsereg frontján a szövetségesek elfoglalták Monta Cimonét a Bologna—pistoja úttól nyugatra.

JAPAN NAGYVÁROSKOR AMERIKAI GÉPEK BOMBÁZÁSÁBAN

London, március 14. (MTI) E hét folyamán amerikai óriásrepülőgépek Japán 3 nagy városát bombázták. Az utolsó közülük Csaka volt, amelyre tegnap 2000 tonna bomba zuhant. Ezt megelőzően óriásrepülőgépek elpusztították Nagoya és Tokió

„A fasiszmus elleni harcra készülő új magyar hadseregben csak demokratikus érzelmű igaz magyar hazafiaknak lehet helyük!”

Moszkva, március 12. (MTI) Magyarország ideiglenes kormányának megalakulása napján megosztotta a németekkel való kapcsolatot és hadat üzent a fasiszta Németországnak. A január 20-án Moszkvában aláírt fegyverszüneti egyezmény egyik cikkelye a következőképpen konkretizálja Magyarországnak ezt a kötelezettségét: Magyarország kormányának kötelezi magát olyan szárazföldi, tengeri és légi erők fenntartására és rendelkezésre bocsátására, amelyek a szövetséges szovjet hadseregparancsnokság vezetése alatt szolgálatra állanak. Ezzel kapcsolatban Magyarország legalább nyolc nehézsúlyú gépjárművel ellátott gyaloghadosztályt állított ki.

A felszabadított Magyarország területén megjelenő demokratikus lapok közleményeiből megállapítható, hogy az ország közvéleménye a fegyverszüneti szerződés és nomjának végrehajtását elsődrendű fontosságú feladatnak tartja. Ha figyelembe vesszük, hogy a magyar nép utolsó választása volt Hitlernek, akkor megállapíthatjuk, hogy alapjában véve ez is jónak látszik. Inkább érkező, mint katonai jelentőségű írástól. Ez a közvetlen út arra, hogy a magyar nép manueire a szabadságszerető európai népek bízzák.

A minap fogták el Beldy 14-

iparnegyedét. Az amerikai csapatok partraszálltak Ivoimától nyugatra két kis szigeten. Ivoimán a szövetségesek elfoglaltak egy repülőteret. Indokina északkeleti részében egy francia helyőrség feltartóztatta a japánokat. Délen — mondja a francia hadijelentés — a számbeli fölényben lévő ellenséggel szemben a francia csapatok Honaitól nyugatra és északnyugatra erős késleltető hadműveleteket végeznek. Burmában indiai csapatok Mandalaytól keletre folytatták előnyomulásukat és 50.000 japánt teljesen bekerítették.

börnöket, a levonték volt vezetőjét, aki ezt az ifjúsági intézményt teljesen a nemzetellenes fasiszta-barát politika szolgálatába állította. Beldy Áajos hosszú időt át szabadon járt-kelt Debreczenben, még a nyugdíját is sikerült elintéznie. Csak a közvélemény felháborodása akadályozta meg, hogy pártfogói nem tudták csendben demokratának előléptetni. Lehetséges, hogy még az új hadsereg megszervezésénél is számításba jöhetett volna. Kutyára nem bízzák a szalonját — mondja egy régi magyar közmondás. A demokratikus hadsereg szervezését és vezetését csak a demokratikus és nemzetellenes tettekkel igazolt emberek intézhetik. A szervezés alatt álló új magyar hadsereg demokratikus, fasisztaellenes, nemzetellenes szellemétől függ ennek a hadseregnek az ütőképessége. Ettől függ, hogy méltó legyen az új magyar demokráciához. Az ideiglenes magyar kormány nyilatkozatából, a népgyűlések hangulatából arra lehet következtetni, hogy a felszabadított Magyarország kormányának és népe ilyen hadsereget akar. Csak úgy érheti el azt, ha nemcsak a bevonulók, hanem az egész tisztikar és ennek felsőbb rétege olyan elemekből álljon, akik őszintén és becsületesen akarnak harcolni, akik becsületesen akarnak harcolni!

ler és magyar lakói ellen. Nem szabad megengedni, hogy a fasiszta uralom kalandorait becsümpészek a hadseregbe. Nem szabad megengedni, hogy a régi tisztikar kaszi-szellemét átörökösöljék és egyesek szakmai szolidaritásból személtünyva a háborús bűnözőknek megtört bűnös

Hitler már tudja, hogy Németországra teljes vereség vár

Moszkva, március 14. (MTI) A danzigi Gauleiter közlése szerint, hogy a város lakossága a szovjet tankok közeledését. Ezek szerint a danzigi Gauleiter maga sem tartja kizártnak, hogy az orosz tankok elérik a várost. Igaza van.

A hősök emléknapja alkalmából Hitler kijelenti, hogy Németország történelmében voltak már olyan pillanatok, amikor az ország a szakadók partjára került. A Führer példaként a 18. századbeli II. Frigyes uralkodása idején lezajlott hat éves háborút említi.

— Először — mondta Hitler —, hogy ugyanolyan mintaképet hagyok az utókorra, mint amilyeneket az előző nemzedékek hagytak hátra. II. Frigyes — mint ismeretes — kénytelen volt feladni Berlint, amit az orosz csapatok elfoglaltak. Hitler hamisan utóliéri e téren II. Frigyes. Hitler a német hősök emléknapja alkalmával kiadott felhívásában többek között ezeket mondja: A jelek arra mutatnak,

cimen nyissák meg az utat az új hadsereg felé. A háborús bűnözőknek népbírásgát előtt a helyük. A demokráciáért a fasiszták elleni harcra készülő új magyar hadseregben csak demokratikus érzelmű, igaz magyar hazafiaknak lehet helyük.

hogy a sors ellenünk fordult. Hogy mi vár ráink, azt abból látjuk, hogy mi történik Keleten és nyugaton. Csakugyan. Keleten és nyugaton jól látni, hogy verik Németországot mindkét oldalon. Németországra teljes vereség vár. A német fasiszták a háború első esztendejében a hősök emléknapját arra használták fel, hogy propagandát csináljanak hódító háborúiknak. Akkoriban azt állították, hogy a német katona Keleten kiontott vére biztosítja Németország uralmát a termékeny orosz és ukrán mezők fölött. Most, amikor már nyilvánvalóvá lett, hogy a német katonák milliói hiába ontották vérüket, a hősök napja a német hadseregben sajátos gyásznapná válni kezdett. A német rádió meláhusan számolt be arról, hogy az Odera menti Frankfurtban a közeli ágyúdörgés hangja mellett szerény ünnepséget rendeztek. A frankfurti polgármester megígérte az elháríthatatlan közeli pusztulást és kijelentette, hogy Frankfurt védelmezői nem sokára a túlvilágra jutnak.

Szabó Kálmán polgármester megkezdte a közigazgatás egyszerűsítését

A városi közigazgatásban is az ügyviteli nehézségek miatt sokszor lehetetlen volt az ügyek gyorsabb intézése és a költségvetés fokrólabb szolgálata. A hivatalvezető legjobb akarata ellenére is a feladatok hosszú ideig kellett várakozni az előszobákban, míg egyik sorra kerülhetett. Most, hogy életgyakorlattal bíró ember került a polgármesteri székbe, első feladatának éppen az ügyviteli támadt. Hamar átlátta, hogy az ügyek tömege miatt nem ér rá az ügyeket intézni. Fizikailag nem jut elég idő arra, hogy érdemben foglalkozzék az emberek sorait jelentő ügyek elintézésével. Éppen ezért határozta el, hogy

azonnal változtatta az addigi rendszeren. A városnál szervezett 18 ügyosztályt két nagy főcsoportra választotta és mindegyik élére egy-egy helyettes polgármestert állított Véghe Dezső és Szendrey Sándor személyében. Az egyik csoport a szorosabb értelemben vett közigazgatási ügyeket, a másik a közigazgatási jellegű ügyeket intéző csoport lesz.

Szabó Kálmán polgármester a gondolat gyakorlati kivételére már megbízást is adott Véghe és Szendrey h. polgármestereknek, akik egy-két napon belül kidolgozzák a polgármester elgondolása szerint az új beosztási szervezetet.

A közzétett bizottság hatályaon kívül helyezte a most közzétett irányárakat

A debreceni közzétett ügyek intézésével megbízott teljhatalmú bizottság tegnap reggel ülést tartott és olyan határozatot hozott, hogy a közzétett ügynevezett kereskedelmi irányárakat hatályon kívül helyezi. A határozatnak az a megokolása, hogy az árák közzétételéről előzetesen nem volt tudomása, ahhoz sem a szociáldemokrata, sem a kommunista párt nem járult hozzá.

A közéleti bizottság egyetemes felhív mindenkit, hogy óvatosan a túlzott árákon való vásárlástól, vagy cikkeket eladásától, mert mindenki ellen, akit árdárgításra rájtakapnak, a legszigorúbb büntető eljárást indítják meg és az illetőket minden körülmények között internálják.

Természetesen a közzétett bizottság nem elégszik meg a negatív tettekkel és a tilalommal, hanem elsősorban a régi kereskedelmi törvények szellemében arra törekszik, hogy mennél előbb megnevelje a városba

VESZÉK
porszívót, villanymotort,
varrógépet, parketgépet és
mindennemű műszaki cikket.
BLEIER MŰSZAKIÜZLET,
Kálvin-tér 2. szám

és az árúkinálát megteremtése az alacsony és a munkásság és tisztviselők, alkalmazottak által is megfizethető árakat. A bizottság a szövetkezeti elgondolással kíván segíteni, sürgősen kereskedő karavánokat állítanak össze.

Debrecenből tilos az élelmiszerek kiszállítása

A legtöbb hajdúsági város, most már Debrecen teljhatalmú közzétett bizottsága is, megtiltotta, hogy területéről élelmiszereket felvásároljanak és kiszállítsanak. Ennek az intézkedésnek az a célja, hogy így az árkeresletet és ezzel összefüggően az árákat csökkentse és lehetővé váljék a fixfizetéses munkásoknak és tisztviselőknek a megélhetésük biztosítása. Nem lehet kiszállítani városok közönségét az ár-felhajtásnak csak azért, mert egyeseknek korlátlanul áll pénz rendelkezésükre.

A teljhatalmú közzétett bizottság utasította az illetékes hatósági szerveket, hogy a kívülről szándékolta élelmiszereket kobozzák el az állomáson. A budapesti élelmiszerügyi szervezeten a kormánybiztos gondoskodik.

Gulyás István
úri-és egyenruhaszabósa
Piac-utca 56. Régi helyen

Gazda-Szabadegyetem

a Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt rendezésében

Bondkivárató és fókent hasznos tervet valósít meg a Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt debreceni szervezete a Gazda-Szabadegyetem megrendezésével. Példamutató munkát végez akkor, amikor előadás-sorozatban a gazdasági termelés csaknem minden ágában útmutatással szolgál abban a tekintetben, hogy miként lehet a termelést megindítani a mai rendkívüli viszonyok között. Nem csupán elméleti síkon mozognak tehát ezek az előadások, amelyek a Szabadegyetem sorozatában a nagyközönség elé kerülnek, hanem azokra a kérdésekre adnak feleleteket, hogy a termelés összeműködés után hogyan lehet gazdasági életünket az eredményes termelés szolgálatába állítani. Ez a közdeményezés messze föltette áll a jelszavas politikának s a nemzetépítés legsürgősebb feladatát kívánja megoldani, illetőleg elősegíteni.

A Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt debreceni szervezete megbeszélésre méltó nemesszándék vezérli tervének megvalósításában, mert az előadásokat nemcsak a Párt számára nyitja meg, hanem bárkit szívesen lát, aki a kérdéssel érdeklődést tanúsít. A Párt első jelelenti, hogy az előadások alkalmával sohasem fog pártpolitikai kérdéssel foglalkozni. A Szabadegyetem előadói neve, szakképzettsége és tudása garanciát nyújt abban a tekintetben, hogy valóban építőerőket ismertekket nyújt az érdeklődők számára.

A Szabadegyetem előadásai sorozata: Március 19-én megnyitja. Tartja: Vass József földművelésügyi államtitkár.

A mezőgazdasági munka megindítása. Előadó: dr. Szabó Gyula városi gazdasági tanácsnok.

Március 21-én: A házi kertek okos kihasználása és üzemi lehetőségei. (A cukor mindenki megtermelhető.) Előadó: Pótfelty József ny. gazd. isk. igazgató.

Konyhakertészet. (Hogyan termeljünk konyhakerti növényeket.) Előadó: Papp Gyula kertész.

Március 23-án: A gyümölcsfák tavaszi ápolási munkái. Előadó: Papp Gyula kertész. A szőlőszet kérdései. Előadó: Nagy Lajos népiiskolai igazg.

Március 24-én: Az állattenyésztés időszaki kérdései. Előadó: Barcsak János állattenyésztési előnör.

Állataink okos takarmányozása. Előadó: Balogh Sándor állattenyésztési előnör.

Március 26-án: Kenyérárona biztosítása. Előadó: Penyigey Dénes mezőgazdasági főisk. előadó.

A zsiir biztosítására alkalmas növények termesztése. Előadó: Tóth Mihály mezőgazd. főisk. tanár.

Március 28-án: Értelmezéséhez alkalmas növények termesztése. Előadó: Mikos József, a középisk. tanintézet igazgatója.

Gazdasági fatermelés, fuellátás biztosítása. Előadó: Virányi József erd. tiszt.

Április 3-án: Apró háziállatok tenyésztése, a húsfelállítás biztosítása. Előadó: Mikos József, a középisk. gazd. tanintézet igazgatója.

Selyemhernyó tenyésztése. Méhézet. Előadó: Csenger György ny. selyemtenyésztési főfelügyelő.

Április 4-én: Időszaki egészségügyi tájékoztató. Előadó: dr. Hollósy Andor városi tiszt. főorvos.

Gyógynövény termesztése. Előadó: Székely Dénesné gyógynövény termelői gyűjtő.

Április 6-án: Az állategészségügy időszaki kérdései. Előadó: Juhász Gyula törvényhatósági és vármegyei főállatorvos.

Termelési rendeletek ismertetése. Előadó: dr. Lévy Zoltán, a debreceni Tervező Kamara elnöke.

Április 7-én: Miként oldható meg az élelmiszerhiány? Előadó: dr. Hollósy Andor városi tiszt. főorvos.

Az előadásokat vezárja. Csenger József a Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt debreceni szervezeteinek főtitkára.

A Szabadegyetemi előadások az előadás napján jelzett napokon mindenkor délután 4 órakor kezdődnek.

Az előadások részvételi díj az összes előadásokra párttagok számára személyenként 5—10 pengő, nem tagoknak 10—15 pengő.

Az egyes előadásokhoz érvényes jegyek kivalthatók a Párt József kir. hercege-u. 1. szám alatti helyiségében délelőtt 8—12-ig és délután 2—5 óráig.

600 pengős fizetésminimumot követel a közalkalmazottak szakszervezete

A szellemi munkások, a MÁV alkalmazottai, a nevelők, a pénzügy, az államrendészet, a posta, OTL, HÉV, állami munkaközvetítő, gazdasági vasút és a tisztántúli jegyzőnyugdíjasok szakszervezete az elmúlt nap ülést tartott.

Az ülés a közalkalmazottak lehetetlen anyagi helyzetével foglalkozott. Több javaslat és hozzászólás után a gyűlés a következőket határozta el: A mindenkor törzsfizetést meg kell szorozni a drágulási indexszámmal úgy, hogy az 600 pengőnél kevesebb nem lehet. Ez a fizetésminimum

a kezdő közalkalmazott fizetése. A határozat kidolgozására az ülés hat tagú bizottságot küldött ki. A bizottság elkészíti az idevonatkozó memorandumot, melyet szombaton délután két órakor tartandó vezetőségi értekezleten fognak ismertetni.

A közalkalmazottak szakszervezetei vasárnap délelőtt tíz órakor nagygyűlést tartanak, melyre a Szakszervezeti Bizottság kiküldöttén kívül a testi munkások szakszervezeti vezetőségét és tagjait is meghívják.

A város képviselete a márciusi istentiszteleteken

Szabó Kálmán polgármester rendelkezése folytán a március hó 15-1 istentiszteleteken Debrecen városát az egyes templomokban a következő kiküldöttek képviselik. A Kollégiumi Oratóriumban Szabó Kálmán polgármester és Dömsödy Imre főjegyző, a katolikus templomban az ünnepi szentmisén dr. Vass Károly h. polgármester és dr. Pálty Zoltán tanácsnok, a gör. kat. templomban dr. Kertész Béla h. tisztifőügyész és dr. Szabó Gyula tanácsnok, az evangélikus templomban dr. Orosz István tanácsnok és dr. Nagy Gyula tanácsnok, a zsidó templomban Szegedy Lajos dr. tanácsnok és Szabó László dr. aljegyző jelennek meg.

Sürgőse a végrehajtják az iparigazolványok revízióját

A „Debrecen” állt ki elsőnek és követelte, hogy a kereskedelmi tisztviselők meg az elődiktól, a konjunkturalovagoktól. Szüntessék meg, hogy aki eddig nem volt kereskedő, most hirtelen ne lehessen az csak azért, mert mindent el lehet adni, „az ár nem fontos” elvű embereknek.

Az iparigazolványok túltengésének az oka, hogy amíg az iparhatóság megkezdte rendszeres működését, úgy ahogy a törvényes rendelkezések előírják és az iparjajstrom is rendelkezésre állhatott, azoknak, akik valószínűsíthették az iparüzés feltételeit, azok számára az iparigazolványt kiadták.

ványt kiadták. Ilyen iparigazolványt a hatóság valóban nagyobb számban kiadott. Ezek a jogosítvány kiadások azonban csak szükségmegoldások voltak. Ha ezeknek nincs meg a kellő indokoltaságuk, a hatóság megfelelő intézkedéseket tesz.

Igy már napon belül megkezdik a jogosítványok szigorú átvizsgálását és a törvényes feltételek igazolásához kötik a végleges igazolványok kiadását. Aki nem igazolják a feltételeket, vagy pedig nem kívánatos elemek, azoktól egyszerűen megvonják az ideiglenes jogosítványt, helyesebben a végleges iparigazolványt nem adják ki.

A közzétett teljhatalmú bizottság a nagy közérdeknél fogva, amely a kiküldetését szükségessé tette, természetesen az iparigazolványok kiadása terén is tehet megszorító intézkedéseket, ha a közzétett érdeke ezt megköveteli. Ez az intézkedés be is fog következni.

Törvényhatósági bizottsági tagok figyelmébe

Felhívom a törvényhatósági bizottsági tag urak figyelmét arra, hogy akik március 22-ig fényképfüket a város háza I. emelet 18. sz. hivatalomban be nem szolgáltatják, nem fognak olyan igazolványhoz jutni, mely az egész ország területén az éjszaka is szabad járás-kelést biztosítja, mert mind az orosz parancsnokság, mind a belügyminiszter aláírja.

Pénzt, élelmiszert, fehérneműt adj a honvédeknek. A te véred!!

DEBRECEN 2. OLDAL 1945. III. 16.

Gazdák figyelmébe!

Hántolatlan rizst és szemes tengerit veszek bármilyen mennyiségben.

Csengeri „HAJDÚ HÁNTOLÓ”
Hatvan-u. 65. Telefon: 296.

Veszek

olajfestményeket,
gép- és perzsa-
szőnyegeket
KRAUSZ Lakberendezési
üzlet Piac-utca 7.

Mielőtt arany, ezüst

briliáns ékszerét
óráját eladja
mutassa meg
Szelecsényinek
Sas-utca 2. szám

MODERN KÖLCÖN

KÖNYVTÁRAMAT
Rákosi Jenő-utca 6.
földszint 4. helyeztem át.
Kérem a kedves régi előfizetőmet,
hogy a nála lévő kölcön
könyveket kicserélés végett
hozza el.

Jó állapotban lévő

tangóharmonikát
megbízásból
sürgősen veszek!
Salti Illatszertár,
Sas-utca 2. sz.

Veszek fonalat, sely-

met, vász-
nat, harisnyát, szövét.
Ajánlat gypjú kö-
nyomda, szemfelszedés,
kötés hozott fonalból.
SZILÁGYI DIVATHÁZ
PIAC-UTCA 59. SZÁM.

MINDENFÉLE IPARI

szerszámot
műszaki cikkeket,
vashordót
minden mennyiségben vásárol
SZABÓ ZSIGMOND CEG
Piac-utca 10. szám

SAJÁT

készítésű mellartók, harisnyatartók,
füzők, sérvökök beszerezhetők
Szénásy és Daku
Kötszerész fűzőkészítőnél
Városháza épület.

GRAMOFONT

gramofonlemez, tűt, mindenféle
hangszerűt és alkatrészeket
keresek megvételre!
SZENDRŐ, Batthyányi-utca 22. sz.

Az első igazán szabad március 15. megünneplése Debrecenben

Debrecen város társadalma a Nemzeti Bizottság, a Nemzeti Frontban egyesült pártok, Demokratikus Ifjúsági Szövetség és honvédségünk rendezésében méltó keretek között ünnepli meg ma az 1848 óta első igazán szabad március 15-ét.

Az ünnepségek reggel 9 órakor kezdődnek, amikor ünnepi istentiszteletek lesznek a felekezetek templomaiban. Ugyanakkor a város és a honvédség kiküldöttjei megkoszorúzzák a magyar 48-as honvédek sírját a Hősök temetőjében és megkoszorúzzák a városban eltemetett orosz hősök sírját.

Délután 10 órakor Kossuth Lajos és Petőfi Sándor szobrát megkoszorúzzák Debrecen város, a pártok és társadalmi egyesületek. Gyülekezés a Kollégium előtt. Fél 11-kor ünnepség lesz a Kossuth-szobornál. Himnusz éneklés az általános énekkar Szondy László vezényletével, megnyitó beszédet

mond dr. Juhász Nagy Sándor, a Nemzeti Bizottság elnöke. — A „Nemzeti dal”-t szavalja Kárpáti Lőrinc egyetemi hallgató. Kossuth-jelge, éneklés a Kossuth Dal-kör Sziklay Ede vezényletével. A DISZ nevében beszél Kiss József országos titkár. A Magyar Kommunista Párt nevében beszél Kálai Gyula. A Független Kisgazda Párt nevében beszél dr. Juhász Géza tankerületi főigazgató. A Szociáldemokrata Párt nevében beszél Marosán György országos titkár. Dr. Erdi Ferenc belügyminiszter a Nemzeti Parasztpárt nevében beszél. A honvédség nevében Kósa Pál szakaszvezető mond beszédet. Szavaz Szabó József ifjúmunkás. A Szózatot éneklés az általános énekkar Sziklay Ede vezényletével.

Délután fél 4-kor díszelőadás a Csokonai-színházban. 4 órakor a honvédség és DISZ kulturáldélutánja az Arany Bika dísztermében.

Földbeasott félmillió értékű ékszer rejtélyét nyomozta ki a debreceni rendőrség

A debreceni rendőrségre feljelentés érkezett, hogy a Hatvan-utca 37. számú ház udvarán elásott félmillió pengő értékű ékszer, melyet, amikor Debrecenben a góttól felállították, rejtettek itt el, ismeretlen tettes felásta és ellopja.

A rendőrség IV. bűnügyi detek-

tív csoportja erélyes nyomozást indított az ügyben és Szabó Gyula csoportvezető, Gaigóczy Ferenc és Szőnyi István detektívek bravuros gyorsasággal elfogták a tetteseket egy fiatalkorú társaság tagjait. Az ékszerek jelentékeny részét is megtalálták náluk.

Ki helyettesíti Szabó Kálmán polgármestert

Debrecen város törvényhatósági bizottsága két helyettes polgármestert választott. Így most egészen finom árnyalatú különbség látszik csak a két h. polgármester között abban a vonatkozásban, hogy Szabó Kálmán polgármester távollétében ki helyettesítse a polgármestert.

A kérdésnek semmiesetre sem másági vagy személyes jellege van, hanem gyakorlatilag fontos, hogy a felek és ügyosztályvezetők kihez forduljanak Szabó Kálmán távollétében. A felfogások viszont megoszlanak. Az egyik szerint Végh Dezsőt tényleg üresen lévő h. polgármesteri állásra választották meg, tehát nyilván a helyettese Szabó Kálmánnak, annál inkább, mert Szendrey Sándor részére külön szervezést kellett a h. polgármesteri másodállást. Viszont nincs első és második h. polgármestere a városnak.

Az ügyben a közgyűlés mondja ki a döntő szót. Szombaton rendkívüli városi közgyűlésen ez a kérdés is szóba kerül, mert Pálffy József műszaki főtanácsos kéri, hogy a közgyűlés állapítsa meg, ki legyen az állandó helyettese a polgármesternek, ha akadályozva van a városházán megjelenésében.

Egyébként az sincs még tisztázva, hogy mennyi időre választották meg a h. polgármestereket, ebben is határozni fognak.

A debreceni zsidószövetség nagyobb külföldi segílyt kapott

A debreceni zsidó szövetség Gyulahezi Jenő elnöke alatt közgyűlést tartott, amelyen bejelentette, hogy a Joint nevű palesztinai szövetség jelentős összeget bocsátott a zsidó visszatérők segélyezésére rendelkezésre. Ennek kiosztása ügyében húsz tagú bizottságot választott a közgyűlés. Számbavették a hazatért zsidók számát. Eszerint Debrecen 8200 főt számláló zsidóságából összesen 850-en érkeztek vissza, köztük 80 nő. A közgyűlés felhatalmazta a hazatérteket, hogy minden 25 fej után egy-egy bizalmiférfiút küldhetnek a segélyezési bizottságba.

A közgyűlés foglalkozott még a deportáltak ügyével. Az elnök bejelentette, hogy mivel most már arra lehet számítani, hogy tömegesen érkeznek haza, előkészületeket kell tenni az elhelyezésükre és ellátásukra. E célból a szövetség küldötsége felkereste Öry István főispánt, Szabó Kálmán

polgármestert és a város segítségét kérték. A város vezetői kijelentették, hogy készséggel teljesítik a szövetség kívánatait. A hazatérők részére a szövetség gondoskodik a rombadöntött lakásaik kijavításáról és bútorzatok, segélyekről, valamint ellátásukról mindaddig, amíg életberendezésüket már maguk intézhetik.

Hajdú megyében Debrecen után Kabán ment tönkre legtöbb ház a bombázások miatt

Az országot ért bombatámadásokból Hajdú megyének is alaposan kijutott. A kisebb községekben a lakhatatlanná vált házak száma ugyan nem olyan nagy, a nagyobb községek, városok azonban lakóházakban elég sokat veszítettek. Debrecen után Kabán rongálódott meg a legtöbb lakóház, az egésznek 40%-a; Püspök-ládayban 10%; Hajdúhadházon 15 a százalékszám. Böszörményben 30 ház egészen tönkrement, 70 pedig annyira megrongálódott, hogy csak nagyobb munkálatokkal lehet rendbehozni. Böszörmény a többi megyei városokhoz képest abban a szerencsés helyzetben volt, hogy elegendő tégla és cserép állott rendelkezésre, amivel a javítási munkálatokat már csaknem elvégezték. — A többi községben anyaghiány miatt késik a házak megjavítása.

A közönség szava Erélyes intézkedést a rubel elfogadása érdekében!

A rubel beváltása körül egyre türelmetlenebb helyzet uralkodik. Az üzletekben, a piacon egyre többen vannak olyanok, akik a rubelt, mint fizetési eszközt nem hajlandók elfogadni. Sokan vagyunk, akik fizetési mód nagy részét rubelben kapjuk s most nem tudjuk azt értékesíteni. Felhívjuk az illetékesek figyelmét, hogy a legerélyesebb intézkedésektől se riadva vissza, szüntessék meg ezt a lehetetlen állapotot. Tisztelettel (Aláírás)

— Felhívás! Felhívom mindazokat, akik a rendőrségtől katonai elszállásolás alól lakásmentesítést kaptak, hogy az erre vonatkozó igazolványt haladéktalanul szolgáltatassák be a rendőrség I. em. 47/b számú szobájába, mert a mai naptól kezdve minden ilyen igazolvány hatályát veszítette. Dr. Szilágyi József rendőrfőkapitány.

Olvasóink figyelmébe!

A debreceni lapvállalatok a súlyos papír-, festék- s egyéb nyomdai anyagárak, fuvardíjak horribilis volta miatt kénytelenek folyó hó 17-től kezdődően a napilapok árát mérsékelten felemelni. Így a 4 oldalas lap ára 60 fillér, a 6 oldalas lap ára 90 fillér, a 8 oldalas lap ára 1 pengő lesz.

Egyben tekintettel arra, hogy csak korlátozott példányszámban tudjuk előállítani lapunkat a súlyos papírhiány miatt, kérjük olvasóinkat, hogy a kiolvasott lapot ne dobják el, ne tüzeljék fel, adják azt tovább ismerősöknek, barátainknak, küldjék vidéki ismerőseiknek postán. Adják az újságot kézzel kézre addig, amíg meg nem lesz a lehetősége annak, hogy a keresletnek megfelelő mennyiségű újságot állítsunk elő.

Nyomában a rendőrség a Lugosi utcai gyilkosnak

A Lugosi-utca, mint hírt adtunk róla, meggyilkolta egy ismeretlen, közönséges nő. A rendőrség Hajas fogalmazó igénytárgyával nyomozást indított az ügyben és nyomában van a tettesek akivel az áldozat, mielőtt meggyilkolták volna, élet-halál küzdelmet vívott és arat ősekkérmolt. A halálra rablógylók kérekeztetésére az éjszaka nagy rajzját tartották és remény van rá, hogy a tettes néhány napon belül kézrekerül.

A rubel beváltási árfolyama

Több ízben közöltük, hogy az orosz katonai parancsnokság rendelete folytán mindenki köteles a rubelt fizetesszámként elfogadni, annál is inkább, mert az orosz bankjegyek teljes értékű pénzt képviselnek. A rubel árfolyama Debrecenben és az egész ország területén 2.50 pengő.

Értesülésünk szerint a katonai parancsnokság intézkedni fog, hogy lelkiismeretlen üzerek a rubellel visszaéléseket ne követhessenek el. Most ugyanis az történik, hogy a felvidéki és az erdélyi megyékben 1—2 pengő áron — amit hazudozásokkal érnek el — összevásárolják a rubeleket és azzal Debrecenbe és más olyan városba mennek, ahol a teljes értékben elfogadják. Ez a cselekményük büntetendő és akit elcsípnék, az ellen megtörtőlt eljárást indítanak.

Zsidókat hurcoltak el de 30.000 pengőért hamis igazolványokat is adtak részükre a Prónay alakulat tagjai

Báró Podmaniczky Félix filmrendező, akit Debrecenben felismertek és őrizetbe vette a rendőrség politikai osztálya, most hallgatta ki Carai Miklós felügyelő. Báró Podmaniczky beismerte, hogy a nyilas Prónay alakulat tagja volt, és az alakulat a Budapesti Városi Nemzetközi Harcoló, egyébként tagjai onthatalmuk nevezettük ki egymást főhadnagyként azerreid. Maga Prónay, József toherceg Bimbó-utcai lakásának övéhöz se liem pizsában sétálva futárok által dírgatta alakulatát. A Prónay-alakulat tagjai zsidókat hurcoltak el, de ha 25—30.000 pengőt fizettek, akkor igazolványt is adtak ki részükre, hogy az alakulat tagjai. Az őrizetben lévő filmrendező ügyében folyik a vizsgálat.

Megcsináltatta a koporsóját és utána felakasztotta magát egy 78 éves asszony

Megrendítő öngyilkosság történt a mult nap Püspök-ládayban. Özv. Zsamodics Jánosné Szabó Eszter 78 éves idős asszony, Zrínyi-utca 31. szám alatti lakásán a szobában a falbavert szegre felakasztotta magát. Mire rátaláltak és levágták a kötélről, már kiszenvedett. A szobában a szék mellett megtalálták a koporsóját, szemfedőt és minden elő

volt készítve a ravatalozásra, a temetésre. A hozzátartozók előadása szerint Zsamodicsné két hét óta készült az öngyilkosságra és egy ruhásszekrényt széjjel szedtetett és abból készítette el a díszes koporsóját, a sírhelyet is kifizette, megrendelte, sőt a sírt is megásatta.

RENDŐRSÉGI HIREK

— Hihetetlen kolbászárok egy bodegában. A rendőrség megállapította, hogy az egyik Piac-utcai bodegában a kolbászt 100 pengős árban árulják. A detektívek 150 kiló kolbászt, 23 kiló füstölt hst és 9 és fél kiló szalonnát találtak az üzletben. A hajmeresztő feketepecsi árak miatt az eljárást megindították.

— 300 kiló disznóhúst koboztak el. A piacrendészet detektívei nyomon követték egy falusi szekert, amelyen 300 kiló sertéshús volt. Kiderült, hogy a húst Debrecenben akarták kilónként 35 pengőjével árusítani. A rendőrség a húst elkobozta. A fekete árut három Érselindre való falusi ember szállította a városba. Minthogy a rendőrség felszólításának, hogy 15 pengős kilónkénti árban mérjék ki, nem tettek eleget, az árut elkobozták és árdágítás miatt az eljárást megindították ellenük.

— A színházvezetés körül folyó házavoná kanásán tömegesen érkeznek a rendőrségre feljelentések. A rendőrség ezeknek alapján megindította a nyomozást. Szomorú jelenetnek tartjuk, hogy a színházulat egyes tagjai komoly kulturmunka helyett a rendőrségre jönnek munkát.

Budapesti újságok adta ki magát és kifosztotta szállását. A debreceni rendőrségre sorozatos feljelentések érkeztek egy magát Perke László budapesti lakosnak kiadó, 40 év körüli, hátizsákos magasa férfi ellen, aki esti órákban beállított debreceni lakóházakhoz és elmondotta, hogy most érkezett a pesti vonattal, szállást kér északára. Mikor reggel odább állt, rendszert ruhadarabok, ékszerek tűntek el a vendégtől. A rendőrség megindította a nyomozást az ál pesti vendég kézrekerítésére.

— Fiatalkorú tolvajbandát kerített kézre a debreceni rendőrség. Őrizetbe vettek a detektívek egy öttagú, 14—15 éves suhanékból álló társaságot, melynek tagjai besurranó lopásokat követtek el. Vállomáuk szerint több ezer pengő értékű ingeságot loptak.

— Felakasztotta magát nadragysija. Val az itálló gerendájára Márk Lajos 64 éves ebcsi gazdálkodó. Tettét idegromában követte el.

— Aranyat ígért és nagymennyiségű élelmiszert esalt ki Veres Gábor sárándi lakostól egy magát Rajk Tibor budapesti, Weselényi-utcai lakosnak kiadó férfi. Rajk megjelent, Veresnél és egy szekerre való baromfit, lisztet, szirt vásárolt tőle össze. Az élelmiszert felvitte azzal, hogy a máskor részért másnap jön és akkor adja át az ígért ékszereket. Többet azonban nem jelent, kezett. A károsult feljelentésére megindult az ügyben a nyomozás.

— Rászálltak a háza. Orbán József Városhid-utcai lakos a múltévi bombázástól megrongált lakását javíttatta. Munka közben egyik fal kidőlt és rászakadt rábára, aki gerinctörést és súlyos belső sérüléseket szenvedett.

— Kolbásztól ételmérgezést szenvedett és meghalt Less Péter 48 éves cipész. Eötvös-utca 38. szám alatti lakos. A vizsgálat megindult a haláleset ügyében.

— Nyilasokat fogtak egy debreceni kukrászdában. Egyik debreceni kukrászdában elfogta a rendőrség Ács Sándor és Tóth P. Gábor budapesti nyilasokat, akik Gerő András politikai detektív-csoportvezető előtt beismerték, hogy a hungarista légio tagjai voltak.

— Sipos Gyula szakaszvezető, akinek Tp. száma K 719 volt, felkéri Lehoczky Lenke debreceni lakost, kivel az orosz frontra ismeretlenül levelezett, Debrecen, Hatvan-u. 6. szám alatti hadikórház III. emeletén fekszik, látogassa meg.

DEBRECEN 3. OLDAL
1945. III. 16.

Cukorka, csokoládé

áru nagyban és kicsinyben
„Kacsa” cukorka
Weinberger Miksa, Csapó-utca 1.

Ádám és Vas

a legtöbbet fizet férfi
ruháért, cipőért, méter
árúért és minden
féle rövid árúért
Csapó-utca 30. (üzlet)

Felkérem

aki a Magyar György-tér 26.
sz. alól elvitte: Interdás hálót,
obédit, előszoba bűtört, vagy
aki tud róla JUTALOM ellenében
hozza vissza, vagy tudassa
kivel van. — TÓTH-FALUSSY, CSEGLÉD-UTCA 7.

Veszek

műszaki, kerékpár- és mindenféle
szerezzámunkat. Kaliczky Ernő,
Piac-utca 22. Kerékpár- és műszaki
kereskedés.

VESZÉK-ELADOK

szövetet, vásznat, férfi-
és női ruhát, ezüsttrókat
perzsa- és szilbundát.
Megbízásból a legmagasabb
árát fizetek
aranyért óráért
BLUM Piac-utca 21.
Szextina vasúlet mellett

Vagyonmentő

BÁDÓGOS UTCA 1.
Vesz és elad ezüst evő-
készleteket, megas árat fi-
zet tört aranyért, fog
aranyért, érmekért

Tudomásomra jutott

ki vitte el CSEGLÉD-U. 7. sz.
alatti lakasomról két női var-
rógépet, ruhákat, mérleget,
goblen-képet, terentán sző-
nyeget. Kérem visszahozni sa-
ját érdekében Tóthfalussyhoz.

A „Kühne” Mezőgazdasági

Gépgyár budapesti vezetésé-
nek megbízásából,
a debreceni fiók helyreállítási
munkálatait megkezdtem.
A legközelebb időn belül a
gazdáközönség rendelkezé-
sére állok.

Orbán Richárd

x Pászkaadás. Aki pászkat je-
gyeztetett elő, pászkaúkat f. hó 20-ig
vehetik át József kir. hg-u. 49. sz.
alatt. Azon helybeli hittestvéreink,
akik az előjegyzést elmulasztották, fel-
tétlenül jelentkezzenek f. hó 15. 16.
18 és 19-en József kir. hg-u. 26. sz.
alatt 9—11 óráig, hogy a lehetőség
szerint pászkaúkat öltek is elláthassunk.

Vallásügyi Bizottság.
* Terménykereskedők Alkalmi
Egyesülete irodáját Rothermere
utcaról az Alföldi Takarékpénztár
helyiségébe helyezte át. Napra-
forgót a Közraktárban átvész.

VESZÉK
szövetet, selmet, vásznat, férfi-női ruhát feherneműt
(Igazolt tulajdonostól.)
Papp István textil-dívatár kereskedés
Dégenfeld-tér 4. szám

